

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Sylvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 2 Februarie 1901.

Nr. 4.

Agendele direcțiunii după încheierea anuală.

Lucrările pentru încheierea bilanțului pe anul de gestiune expirat sunt parte în curgere, parte deja terminate la băncile noastre, și în curând va începe seria adunărilor generale, dintre cari unele sunt deja convocate.

Credem deci a atinge o chestiune de cea mai mare actualitate, dacă din incidentul acesta vom reaminti și comenta aci pe scurt dispozițiunile principale ale legii comerciale cu privire la convocarea adunării generale, la publicarea bilanțului și a raportului anual al direcțiunii și la subșternerea bilanțului și a procesului verbal al adunării generale la tribunalul competent, cari toate se țin de datoria organelor conducătoare, adică de agendele direcțiunii.

Dispozițiunile relative la adunările generale ale societăților pe acțiuni se cuprind în cap. III, titlul X, al L. C., dintre cari § 177 pretinde în mod imperativ convocarea unei adunări generale pe an. Obiectele de deliberațiune ale adunării generale ordinare sunt de regulă: raportul anual al direcțiunii și bilanțul, raportul comitetului de supraveghiere, distribuirea profitului net și alte obiecte pe cari direcțiunea, comitetul de supraveghiere sau acționari singuratici află de bine a le supune, în formă de propuneri, deliberațiunii adunării generale, d. ex. distribuirea sumei destinate pentru scopuri filantropice, fixarea tantiemelor și a marcelor de prezență, intru cât acelea nu sunt fixate prin statute; alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, etc.

Convocarea adunării generale trebuie să se facă în conformitate cu statutele, cari au să statorească și timpul și locul, când și unde

are să se țină adunarea generală, sfera ei de competență, ordinea desbaterilor, modul cum au să se aducă conclusele, dreptul de vot al acționarilor și modul exercitării lui, cum au să se facă alegerile, precum și aceea că ce are să urmeze, dacă adunarea generală nu este capace de conclus.

Adunarea generală are să o convoace, în terminul statutar, reprezentantul permanent al societății, adică direcțiunea, și numai când aceasta nu ar convoca-o în terminul prescripționat, comitetul de supraveghiere are dreptul, ba chiar datorința de a o convoca.

Dacă în privința timpului statutele nu conțin nici o dispozițiune, atunci convocarea adunării generale trebuie să se facă astfel, ca acționarii să fie informați încă din timp despre locul și termenul, unde și când se va țină adunarea generală. De directivă servește în privința aceasta §. 198 al L. C., în sensul căruia bilanțul și raportul anual trebuie publicat cu 8 zile înaintea adunării generale; prin urmare convocarea adunării generale încă are să se facă — dacă statutele nu conțin un termen mai lung — cel puțin cu 8 zile înainte de termenul fixat pentru ținerea ei.

În lipsa de dispozițiuni pozitive înscrise în statute, convocarea se poate face sau printr'un anunț în ziarele designate pentru publicațiunile societății, sau prin convocări tipărite, cari se trimet prin postă la adresa fiecărui acționar.

Convocătorul trebuie să conțină la tot cazul programa adunării generale, adică ordinea obiectelor de deliberațiune, căci conform §. 177 alineea a doua a L. C., concluse valide se pot lua — cu excepțiunea propunerilor pentru convocarea unei noue adunări generale — numai relativ la obiectele puse în convocător.

Obiectele de deliberațiune se amintesc în convocător pe scurt, dar la tot cazul astfel, ca acționarii să scie despre ce se tractează. Relativ la propunerile întrate din partea acționarilor există diferite păreri; unii susțin, că este inomis de lipsă, ca acelea să se publice în întregime; alții iară dic, că este suficient, dacă se amintesc simplu, că vor veni la desbatere și eventuale propuneri întrate la timp din partea acționarilor; Curia reg. s'a pronunțat în chestiunea aceasta în favorul celor dintâiu, enunțând, că: expresiunea „alte propuneri“ nici de cât nu este suficientă, ca adunarea generală să poată lua concluse valide. (336/884.)

La cas de modificare a statutelor însă este necondiționat de lipsă, a se indica în convocător apriat, cari capitole, în ce sens se intenționează a se modifica, eventual să se trimită acționarilor un proiect de statut, cuprindând textul vechiu, alături cu textul cel nou, modificat. Asemenea trebuie să se pună în convocător — dacă statutele conțin dispozițiuni în direcțiunea aceasta, — locul și timpul, unde și când sunt a se depune acțiunile, eventual dovețile de plenipotență din partea acționarilor, cari voiesc să participe cu drept de vot la adunarea generală; în lipsă de astfel de dispozițiuni statutare, acționarii se legitimează cu acțiunile ce le posed.

Raportul direcțiunii către adunarea generală se poate face *in scris* sau *verbal*; în cazul prim se prevede cu semnătura firmei, dar poate fi scris și numai de presidentul sau ori și care membru al direcțiunii; asemenea se poate presenta raportul verbal prin ori și care membru al direcțiunii. Rapoartele în scris sunt de preferit celor verbale deja din motivul, că nu trebuie luate în întregime la protocol. Și într'un cas și într'altul scopul raportului anual este de a presenta acționarilor în liniamente generale momentele principale din viața societății în cursul anului expirat, de a-i informa asupra activității dezvoltate de direcțiune în interesul întreprinderii, despre rezultatele atinse și în fine de a explica bilanțul prezentat. De aceea raportul trebuie astfel întocmit încât pozițiunile singuraticice din „bilanț“ și din „contul profit și pierdere“, să le poată înțelege, cu înlesnire, chiar și acționarii laici în ale contabilității și să se presinte astfel mersul și rezultatul activității anuale, precum și sporul sau regresul în singuraticile ramuri de operațiune, încât adunarea generală să-și poată forma asupra bilanțului și asupra situațiunii societății o judecată cât se poate de clară și de obiectivă.

Sub decursul adunării generale direcțiunea are rolul de a da și presenta acționarilor toate deslușirile și datele, ce i s'ar cere. Dacă însă cu considerare la interesul întreprinderii, direcțiunea află de consult a nu da sau presenta informațiunile și datele reclamate, atunci dânsa se va nisui a capacita adunarea generală despre necesitatea rezervei sale; întru cât însă aceasta ar insista pe lângă pretensiunea sa, direcțiunea este necondiționat obligată a da informațiunile cerute și a presenta datele pretinse, presupunând, de sine înțeles, că nu este constrânsă la aceasta prin singuraticii, ci printr'un conclud formal al adunării generale.

Raportul anual al direcțiunii către adunarea generală, împreună cu bilanțul examinat din partea comitetului de supraveghiere, este a se publica, în sensul § 198 al L. C. cel puțin cu 8 zile înainte adunării generale.

Contra acestui § greșesc, cu puține excepțiuni, aproape toate băncile noastre, cari se mulțămesc a publica în diarele societății, simplu numai „bilanțul“ și „contul profit și pierdere“ și cel mult convocătorul la adunarea generală. Aceasta este o evidentă desconsiderare a dispozițiunilor legii,* care — dacă tribunalele comerciale ar fi mai riguroase, decât cum sunt — poate să aibă de urmare, nu numai amende simțitoare, ci și aceea ca conclusele adunării generale să nu se aproabe și direcțiunea să fie pusă în neplăcuta poziție de a convoca o a doua adunare generală, precum de fapt s'a și întâmplat în anul trecut, cu una din băncile noastre.

Unii interpretează § 198 al L. C. în sensul, că nu raportul direcțiunii, ci raportul comitetului de supraveghiere, referitor la examinarea bilanțului este a se publica cu 8 zile înainte de adunarea generală. Interpretarea aceasta însă este după părerea altora greșită, pentru că în § 198 al L. C. alinea 1 se spune apriat: „Direcțiunea este obligată a veghia. ca registrele societății să se poarte în regulă și ca bilanțul anual, examinat din partea comitetului de supraveghiere, să se publice, împreună cu raportul către adunarea generală, 8 zile înainte de ținerea adunării generale“, deci §-ul acesta se poate referi numai la raportul direcțiunii, nu și la raportul comitetului de supraveghiere, despre care § 195 al L. C. dice numai atât, că are să fie prezentat adunării generale, fără a aminti însă ceva despre publicare.

*) Deși § 198 al L. C. pare a indica imperativ publicarea raportului direcțiunii, usul general se abate totuși dela această normă, și îndată ce se admite un raport *verbal*, o asemenea abateră este în destul justificată. *Red.*

De altcun, chestiunea aceasta fiind controversată, mai consult este, să se publice ambele rapoarte, căci în modul acesta se evită mai sigur ori-ce eventualități neplăcute.

Relativ la procesul verbal al adunării generale, § 180 al L. C. dictează următoarele:

„Despre fiecare adunare generală este a se dresa un proces verbal, în care să se introducă numele acționarilor prezenți și numărul acțiunilor reprezentate de dênșii. Protocolul acesta este a se subșterne din partea direcțiunii, fără amânare tribunalului competent, în original sau în copie legalizată“.

Legea, cum vedem, nu impune o formă anumită pentru dresarea procesului verbal al adunării generale, ci pretinde numai, ca în acela să se înscrie numele acționarilor prezenți și numărul acțiunilor ce reprezintă, precum și conclusele adunării generale, și anume în ordinea în care s'au adus și în textul enunțat de president, căci valabile și executabile sunt numai conclusele luate la protocol. Ștergerile și adausurile trebuie, de sine înțeles, evitate.

Obiectele sau scriptele (rapoartele, bilanțul) cari servesc de basă a concluser, trebuie totdeauna precis circumscrise, încât nici când să nu fie dubietate, că cutare conclus la ce se referă. În punctul prim se constată înainte de toate capacitatea de conclus a adunării generale, apoi urmează tot în punctul acesta sau în cel următor conclusul relativ la alegerea presidentului, notarului și verificătorilor adunării generale; după acestea vin conclusele aduse în conformitate cu ordinea de dî, publicată în convocător, întru cât adunarea generală — usând de dreptul seu — nu a făcut oarecari schimbări; alte obiecte decât cele puse în program însă la nici un cas nu se pot debate în adunarea generală.

Protocolul adunării generale, destinat pentru subșternere la tribunal, trebuie să fie dresat în limba maghiară sau dacă se subșterne românesce, ceea-ce încă se poate, atunci trebuie să se accludă și o traducere maghiară legalizată.

Când adunarea generală are să ia deciziuni mai importante, d. ex. când se intenționează urcarea sau reducerea capitalului social, se poate chiea pentru dresarea protocolului și un notar public, în care cas, se 'nțelege, alegerea unui al doilea notar este de prisos.

Protocolul adunării generale se verifică prin president, notar și verificători, și dacă se extinde pe mai multe coale, se coase și

capătul șinorului se sigilează; iar dacă se finesce pe pagina ultimă, atunci se face rubru.

Subșternerea protocolului la tribunalul competent trebuie să se facă fără amânare, și încă înainte de executarea concluser luate, fiind tribunalele îndreptățite — întru cât ar observa oarecari acte sau omisiuni contrare legii, — a nimici conclusele și a lua din oficiu măsurile ce ar afla de lipsă.

Sub expresiunea „fără amânare“, care se folosește des în L. C., este a se înțelege un termin în care sub împregiurări normale, în genere, este posibil a îndeplini formalitățile legii. În cazul present protocolul se va subșterne tribunalului, îndată-ce va fi dresat, subscris și instruat cu cele de lipsă.

Cuprinsul comitivei de subșternere, care în sensul decisiunii judecătorei supreme financiare de sub Nr. 580/86 este scutită de timbru, variază după cuprinsul protocolului; dacă acesta nu cuprinde concluse, cari sunt a se introduce în registrul comercial, atunci tribunalul se reaceară simplu a lua protocolul la cunoscință; la din contră sunt a se indica în comitivă anume punctele, cari vin a se înregistra; comitiva se prevede cu semnătura firmei.

Deodată cu protocolul adunării generale trebuie subșternut tribunalului și bilanțul anual, căci eată ce dîce § 198 al L. C.:

„Direcțiunea este obligată a presenta tribunalului competent, fără amânare, un exemplar original al bilanțului aprobat de adunarea generală“.

De aci rezultă că tribunalului sunt a se presenta numai bilanțurile aprobate, pe când cele neaprobrate nu. Pe lângă „Bilanț“ se aclude și „Contul profit și pierdere“, ambele în original, va să dîcă subscrise de membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere și provădute cu clausula de aprobare a adunării generale, subscrisă de president, notar și verificători.

Despre dispozițiunile penale relative la chestiunile tractate în cele premergătoare ne rezervăm a vorbi cu altă ocaziune.

†

Priviri asupra situațiunii noastre economice.

— Industria de casă și industria agricolă. —

Dela aprețierea ce am făcut situațiunii noastre agricole, trecem acum la *industria de casă și la industria agricolă*, cari stau în legătură mai strînsă cu agricultura și sunt factori existenți în economia noastră națională.

Întocmai ca în România, industria de casă și cea agricolă erau odinioară în stare înfloritoare și în Ardeal și în celelalte țări locuite de Români. Nu însă tot așa și acum. Industria noastră de casă, durere, dă rapid îndărăt; terenul ei devine tot mai restrins și împregiurările mai nepriincioase, fără ca acest regres să se poată oare-cum recompensa prin produse de fabrici românesci, cari ne lipsesc, și prin produse de ale meseriașilor români, cari încă sunt foarte departe de treapta, pe care stând, să aibă posibilitatea de a răspunde multelor noastre trebuințe, astfel că în această privință suntem tributari nu numai compatrioților noștri sași, nemți, maghiari, ș. a., ci încă și mai mult străinilor din alte țări.

Industria noastră de casă a dat îndărăt însă nu atât în privința cualitativă, cât mai mult în cea cuantitativă. Aceasta o știm toți cari am urmărit cu atențiune ceea-ce se petrece de câte-va decenii sub ochii noștri.

Știm că dezvoltarea rapidă a industriei mari și avântul ce comerțul a luat în deceniile din urmă, n'au fost priincioase industriei noastre de casă; dar cu deosebire de când în părțile noastre s'au deschis drumuri de fer, industria noastră de casă și cu ea împreună portul nostru național a început să dea treptat îndărăt, să se ascundă dinaintea fabricatelor industriei mari. Unii rami ai acestei industrii pe alocurea sunt aproape părăsiți.

Asaltul asupra industriei noastre de casă este dat din multe părți și e destul de vehement. Pentru purtarea luptei noi n'am fost în destul de pregătiți și nici n'am încercat mai înadins să ne reculegem. Cu chipul acesta perdem pas de pas, și pierderile sunt mari de tot, iar vina o purtăm mai mult noi decât împrejurările externe.

Înzadar am invinui societatea noastră cultă dela orașe și sate, puținii meseriași și comerțianți ce-i avem, cari apucați de curentul civilizației și al modei, au părăsit aproape cu totul portul național și cu acesta deodată mătură rînd pe rînd ori-ce urmă de industrie de casă de sub coperișele lor. Înzadar ne-am plînge că locul produselor industriei de casă le-au luat produsele industriei de fabrică și obiecte confecționate aproape numai de străini.

Dacă însă răul s'ar restrînge numai la atât, tot ar mai merge, deși el e destul de mare și păgubitor. Dar el ia dimensiuni tot mai mari prin împregiurarea, că pe urma clasei culte, a comerțianților și meseriașilor, vedem pășind și masa puternică a națiunii

noastre, poporul țeran. În locul materiilor de cânepă, în și lână, odinioară lucrate exclusiv la casă, ași în mare parte se întrebuintează materii exotice de bumbac și lână: joljuri, cartoane, mătăsuri, flanele, postavuri, barșoane, ș. a. În unele regiuni, și mai ales unde poporul nostru e în atingere nemijlocită cu elemente străine, el a mers atât de departe, încât după port nu-l mai cunosc dintre locuitori de alte națiuni, întocmai ca și pe orășeni, cari au îmbrăcat portul internațional. În aceste regiuni și limba noastră e mai împetrișată cu vorbe străine și cu topică neromânească, sau că limba maternă e cu totul părăsită, — pentruca să se adeverească și aici dișa străbună: „Nulla calamitas sola“, că adevărat nici un rău nu vine singur.

Trebue să recunoaștem, că prin părăsirea industriei de casă, economia noastră națională îndură pierderi necalculabile, cari deocamdată n'avem mod de a le înlocui. Când ar fi să facem o socoteală, ne am convinge, că fiecare familie românească se păgubesc cu chipul acesta an de an cu zeci și sute, și că în total pagubele se urcă la milioane.

Dar, — cum indică semnele timpului — peste chestia industriei naționale și a portului național, pare că o să trecem, fără a încerca o luptă mai serioasă de resistință, pentru a salva ce mai e de salvat și a dezvolta pe base sănătoase și trainice ceea-ce vom crede că are viitor.

Nu va fi deci de prisos a schița pe scurt ce s'a făcut până acum pentru împedecarea acestui curent prea păgubitor și ce ar trebui să se facă în viitor.

S'a declamat — ce e drept — adesea prin diare în favorul portului național și al industriei de casă. Aceste declamațiuni însă, neînsoțite și de sprijin factic, puțin au folosit.

Cele câteva expoziții mai mari și mai mici, ce au fost aranjate în timpul dela 1862 până acum, și-au avut însemnătatea lor în multe privințe, însemnătate care nu se poate trage la îndoială; în incurajarea corespunzătoare a industriei de casă însă nici aceste n'au exercitat o influință hotărîtoare. Odată pentru-că au fost prea puține și la rari intervale, iar de altă parte pentru-că ele au fost aranjate — îndeosebi cele 2 mai mari, din Brașov și Sibiu, — în regiuni unde portul național și cu el împreună industria de casă, trebue să recunoaștem, sunt mai puțin amenințate. Apoi și aranjarea unora, ca s. e. a expoziției din Brașov, s'a făcut pentru a dovedi mai mult străinilor ce avem și ce putem.

Celelalte expoziții mai mici, aranjate cu ocaziunea adunărilor cercuale ale despărțimintelor Asociațiunii, ca la Turdaș și Veza, etc., premiarea costumurilor naționale femeiesci, cum s. e. s'a făcut la adunarea generală a Asociațiunii, ținută la Băile Herculane, premiarea femeilor cari se disting în industria de casă, ca în desp. „Blaj“ și „Orăștie“ ale Asoc., etc., toate aceste sunt bune lucrări; ele însă vor pute să influențeze mai cu succes asupra bunului mers al industriei de casă numai generalisându-se. Mult mai cu succes ar pute lucra în această direcțiune reuniunile de femei.

Peste tot ceea ce s'a făcut până acum pentru păstrarea industriei de casă nu e de ajuns; ci ar trebui să se pornească o lucrare sistematică, și în lucrarea aceasta salutară femeile noastre culte să aibă rolul principal. Credem deci, că ar fi de dorit ca să se înființeze reuniuni de femei în toate comitatele, — eventual și subreuniuni — cu devisa: protejarea și înaintarea industriei de casă. Membrele reuniunilor să stăruie în direcțiunea indicată prin: exemplul propriu în privința portului național și a provederii locuinței cu țesături românesce, prin conferințe, expozițiuni, premii pe seama acelor femei cari îndestulese toate sau baremi cea mai mare parte a trebuințelor casnice cu haine făcute de mâna proprie, din cânepă, in și lână, lucrate trainic și cu gust, ferindu-se de lux, — prin introducerea resboaielor și furcilor perfecționate în școalele noastre de fete și prin sate, prin aflarea de deuseuri pentru produsele industriei de casă, etc. Toate reuniunile împreună ar trebui să trimită bursiere în diferite țeri, pentru-ca să ne crescem personalul trebuincios, cu al cărui ajutor să ne putem pune industria de casă pe terenul reclamat de împregiurările tot mai grele cari ne așteaptă.

Ne-am întreținut până aici aproape numai asupra industriei de casă, ce privesce femeile. În cele următoare vom atinge pe scurt și industria agricolă, care îi privesce pe bărbați.

În această direcțiune se făcuseră la noi unele începuturi promițătoare. *Baronul David Urs* introdusese pe la 1878 lucrul de mână în toate școalele grănițaresci din fostul reg. rom. I., anume atât băieții cât și fetele aveau să învețe impletitul pălăriilor de paie, băieții învățau deosebit facerea corfelor de răchită și a coșnițelor de stupi, gătirea de perii, mici modele de unelte agricole, ș. a.

De când școalele grănițerilor au devenit comunale, lucrarea în această direcție a încetat.

În seminarul Andreian din Sibiu, se introdusese lucrul într'un mod sistematic ca în Germania și în Svedia. Alte seminare de ale noastre încă făcuseră un început în această privință. Între 1880 și 1890 se ținuseră în diferite locuri cursuri pentru lucru. Din toate aceste însă s'a ales nimic sau aproape nimic. Singur statul mai organizează de present cursuri pentru lucru de mână pe seama poporului.

Un exemplu, ca o miă, de ce ar trebui să facem și noi în această privință, este activitatea laudabilă și mult promițătoare, ce se dezvoltă din partea Administrațiunei Domeniului Coroanei din România, unde la 1893 erau pe lângă toate școlele clădite de dânsa ateliere școlare pentru diferite specialități. În deuce școale de aceste se învață lucrarea lemnului pentru a face obiecte de dogărie, rotărie sau strungărie, în 12 se fac impletituri de paie, de răchită, de papură, etc., producând pălării și coșuri, și în una frînghii. Iar în școlele de fete se predă cusutul cu diferitele sale specialități, lucru ce se face și la noi.

De încheiere constatăm că trebuințele în scopul susținerii și dezvoltării industriei noastre de casă (pentru femei) și a industriei agricole (pentru bărbați), sunt lighion; iar satisfacerea acestor trebuințe de supremă importanță pentru economia noastră națională cere încordarea celor mai bune puteri ale noastre și muncă fără preget din partea organului de publicitate, care și-a luat de devisa a fi premergător al îmbunătățirii situațiunii noastre economice. X.

Anul economic 1900 în România.

În legătură cu cele ce am publicat în Nr. nostru de Anul nou asupra anului economic 1900 în Ungaria, venim acum a întregi espunerile noastre cu unele repriviri asupra anului economic 1900 în România, cari nu numai în vederea viului interes ce se păstrează la noi dezvoltării Regatului român, ci și în urma strînselor legături economice ce le avem cu acest stat vecin, vor fi de interes deosebit și pentru cetitorii revistei noastre.

Luăm datele următoare dintr'un interesant și aprofundat studiu, publicat în ultimul Nr. al valorosului organ economic „Creditul“, care apare sub conducerea cunoscutului statistician Chr. D. Stăicovici și a compatriotului nostru Ulpiu Hodoș.

În anul 1900 România a suferit de urmările crizei din 1899, datorită, după cum se știe, lipsei de producțiune agricolă din acel an și împrejurărilor critice din afară. Imprumul de 175 milioane lei, încheiat la sfîrșitul anului 1899, nu a fost suficient pentru a face față, împreună cu veniturile ordinare, cheltuelilor obligatorii ale Statului.

Prevederile bugetului 1900—1901, nu s'au realizat, așa că la 31 Octombrie 1900 se nota un excedent de plăți de 2.231,509 lei. Exercițiul 1899—1900 s'a încheiat cu un deficit de 35.404,909 lei.

În ordinea financiară, Guvernul a rezolvat afacerea Hallier, a procedat la lichidarea convențiunii din 1898 prin cumpărarea a 13 milioane lei în titluri de rentă 4 și 5 la sută cu prețul de 85 lei cele de 4 la sută și 96 lei cele 5 la sută, titluri rămase în mâinile sindicatului la 1898, a înființat monopolul hârtiei de țigare prin legea din 17 Martie 1900, iar prin legea din 5 Octombrie, acelaș an, s'a cedat unui sindicat german produsul net al acestui monopol pe timp de 12 ani și 7 luni în schimbul sumei de 12.150,000 lei, a creat noua instituțiune de credit comunal și județean alipită pe lângă Casa de Depuneri și consemnațiuni, a dispus prin lege baterea de monede divisionare de nichel și de monede de aramă, din care pentru 500,000 lei piese de 20 bani, pentru 1.500,000 piese de 10 bani și pentru 1 milion piese de 5 bani, toate de nikel, a hotărât desființarea exploatațiunilor de sare din Doftana și Ocenele Mari.

Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legea impositului asupra beuturilor spirtoase, promulgată la 7 Octombrie 1900, a provocat, în ce privește taxarea țuicii, o mișcare printre sătenii din județele R-Sărat și Buzeu care s'a sfârșit prin vrsare de sânge. Sporirea drepturilor de vamă la 20 articole din tariful general, cu începere dela 1 Ianuarie curent, va procura noi resurse tesaurului public și prin convențiunea pe care o va încheia cu Banca Națională, Statul va realiza suma de 14,800,000 lei. Reforma contribuțiunilor directe, întocmită de d. Carp, ministru de finanțe, care mărește impositul fonciar și al patențelor, modifică taxele asupra retribuțiunilor și înființează impositul asupra veniturilor mobiliare și așa șișul imposit complementar, dacă va fi încuviințată de Parlament va mări veniturile Statului în proporțiuni simțitoare.

În domeniul economic avem de înregistrat în primul rând participarea României la Expozițiunea din Paris, unde produsele țării au fost în destul de apreciate; amintim că ni s'au acordat 45 mari premii, 220 medalii de aur, 360 medalii de argint, 320 medalii de bronz și 180 mențiuni onorabile. Succesul pe care l'a obținut România, trebuie să fie un îndemn cătră o muncă din ce în ce mai activă, mai stăruitoare și mai conformă cu cerințele industriei moderne. — Camerele de comerț din țară s'au întrunit în congres în zilele de 8 și 9 Maiu ocupându-se cu chestiunile următoare: aplicarea legii falimentelor și la necomercianți, legiferarea dreptului de proprietate a invențiunilor și de îmbunătățirea legii organice a Camerelor de comerț. — Legea de organizare a ministerului de domenii a fost modificată la începutul anului 1900 și lucrările cu care se indeletnicesc acum acest minister sunt de o mare importanță pentru viitorul economic al țării. — Ancheta economică întreprinsă în vederea reînnoirii tratatelor de comerț care expiră toate în 1903, este pe cale de a fi sfârșită și ea va forma un fel de inventar al stărei economice a țării la începutul secolului în care am intrat.

Ministerele de domenii și de finanțe au publicat în cursul anului trecut rezultatul numărătoarei populațiunii din Decembrie 1899. Populațiunea țării era la acea dată de 5.912,520 locuitori, în spor cu 2.047,772 locuitori față cu recensământul din 1859. Numărul locuitorilor pe kilometru pătrat ar fi de 45. Din cele 5.912,520 locuitori 948,257 se găseau aflători în capi-

talele de județe; 168,251 în celelalte orașe și 4.798,012 în comunele rurale. După religiiune în întreaga țără, 5.408,743 aparțin religiei ortodoxe, 269.015 religiei mosaice, 166.276 religiei catolice și protestante; 43,740 celei mohametane, 6598 celei armene și 16.148 altor religii. După cetățenie, 5.469,036 erau români, 171,063 supuși străini și 272,421 nesupuși nici unei protecțiuni.

Statistica agricolă din anul 1900 presintă o deosebită importanță față cu crisa prin care a trecut Regatul. Întinderea semănăturilor și a fenețelor în anul trecut a ocupat 5.594,854 hectare sau 42% din suprafața țării. Culturile se impart în următoarele categorii: Cereale, 4.641,385 hectare; plante oleaginoase și textile 267,250; tubercule și rădăcini 23,539; leguminoase 27,605; plante furagere 608,431. După evaluările făcute de serviciul statistic al Ministerului de domenii, producțiunea și valoarea cerealelor a fost următoarea:

	hectolitrii	Valoarea în lei
Grâu	19.897.400	211.111,000
Secară	2.109.900	16.450,000
Orz	5.136,200	34.412,000
Rapiță	2.715.300	41.408,000
Săm. de in	91.500	1.804,000

adecă în total 305.185,000 lei. Dacă la această sumă adăogăm și ovėsul, ajungem la un total de 320 milioane; valoarea productelor similare în anul 1899 era de 127 milioane lei, așa că valoarea recoltelor din vara trecută a fost cu de doue ori și jumătate mai mare de cât valoarea recoltelor din vara anului 1899.

Relațiunile de comerț cu diferitele țeri au fost mai prospere în anul 1900 decât în anul 1899; recoltele relativ abundente din anul trecut au contribuit mult la această stare mai favorabilă. La 15 Febr. espirând convențiunea cu Turcia, s'a iscat un conflict vamal destul de acut, căruia nu i s'a pus capăt decât la 15 August când s'a încheiat un nou aranjament până la 18 Iunie 1901.

Trebuie să menționăm încă încheierea convențiunii comerciale cu Grecia la 19 Decembre trecut, grație căreia vitele, cerealele și lemnele române își vor regăsi deoseburile în piețele grecești. În urma conflictului politic cu Bulgaria, aranjamentul comercial provisor, expirând, guvernul a aplicat mărfurilor bulgare la intrarea lor în România, cu începere dela 1 Ianuarie anul acesta, tariful general. Trebuie să notăm încă încheierea convențiunii cu Rusia asupra pescuitului, modificarea codului de comerț în ce privește societățile anonime și dispozițiunile privitoare la faliment și depunerea la Senat a proiectului de lege asupra societăților cooperative.

Industria s'a resimțit în de ajuns de crisa care a avut de urmare o restringere a consumațiunii. Ministerul de domenii este pe cale de a sfârși o statistică a industriilor din țără, cari se bucură de foloasele legii pentru încurăgiarea industriei naționale. Fabricile de zahăr au înființat între ele un cartel pentru regularea produselor lor. Camera deputaților a votat proiectul de lege privitor la industria fructelor uscate, industrie care în alte țeri presintă o importanță considerabilă. Mișcarea meseriașilor a atras atențiunea ministrului de domenii, care va depune în cursul acestei luni un proiect de lege privitor la organizarea breslelor.

Crisa prin care România a trecut în anul trecut, de și mai puțin intensă ca în 1899, totuși a avut o înfrurire defavorabilă asupra tuturor ramurilor de activitate economică.

Târgul financiar a avut de luptat cu mari greutăți. Valorile cotate la Bursa din București au suferit scăderi simțitoare. Atât rentele cât și scrisurile fonciare și acțiunile prezintă scăderi însemnate. În grupul rentelor scăderile variază dela 7 lei la $10\frac{3}{4}$. Scrisurile fonciare rurale 5 la sută sunt în descreștere ușoară; scrisurile urbane au pierdut dela 8 până la $9\frac{1}{3}$.

În resumat anul 1900 a fost mai puțin defavorabil decât anul care l'a precedat, dar în anul trecut România a avut de suferit mai toate consecințele groasnicei crize agricole din anul 1899.

AFACERI DE IMPOSITE.

Institutede fonciare și darea de bursă.

Ministrul de finanțe, prin ordin. sa Nr. 65.294 din 1900, schimbând instrucțiunea de executare a legii despre darea de bursă, a enunțat: că în cas dacă vreun institut fonciar nu liberează debitorilor sei scrisurile fonciare în natura, ci le vinde însuși în contul debitorilor, — afacerea dintre institutul respectiv și primul cumpărător al scrisurilor fonciare nouemise, este scutită de dare. Asume p. e) al §-lui 4 al legii scutesce de dare prima cumpărare a efectelor nouemise, iar p. g) scutesce transacțiunile referitoare la scrisuri fonciare dintre institutele creditoare și debitorii lor, încât aceste se fac pentru lichidarea sau replătirea împrumutului ipotencar; cu toate aceste instrucțiunea de executare în § 16 a supus la dare cumpărarea scrisurilor fonciare vândute de institut în contul debitorilor în scopul mai sus indicat, deoarece a considerat-o ca o a doua transacțiune. Ministrul convingându-se acum, că această dispoziție stă în contradicție cu legea, a scos-o din vigoare.

*

Chiria locuinței în natură a funcționarilor unei societăți pe acțiuni, în faziunea pentru dare, se poate detrage din venitul anual brut al întreprinderii.

Judecăt. admin., Nr. 10,371/98.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 31 Ianuarie 1901.

Din mai multe părți se signalisase, că Banca Angliei este în preajma reducerii etalonului. Observatorii optimiști ai târgului monetar, își bazaseră speranța pe transportul de aur din America, pe ameliorarea de curs a deviselor asupra London, pe bilanțul mai favorabil al Băncii, precum și pe împrejurarea că transacțiunea împrumutului proiectat al guvernului englezesc cu greu se va pute realiza, până când se menține etalonul Băncii la 5%. Aceste speranțe însă nu s'au realizat, fiindcă etalonul de cinci procente se menține și mai departe, ceea ce are un efect de consolidare asupra băncilor continentale de emisiune cu etalon minimal, cari se pare că așteaptă numai reducerea etalonului din partea băncii din London, pentru ca momentan să'i urmeze exemplul.

Situațiunea momentană a târgului monetar pe piețele conducătoare, nu justifică etaloanele oficiale relativ urcate și diferența mare ce există între acestea și discontul privat; ca dovadă servească-ne disproporțiunea între ofertul și cererea de bani.

După cum am amintit încă și în săptămâna trecută, politica discontului la băncile centrale, nu se

lasă a fi influențată de situațiunea monetară actuală, ci conducătorii acelora contează la cererile mari ale târgului monetar internațional în cel mai apropiat viitor, presupunând că aceste cereri vor absoarbe capitalele ce acum nu se pot plasa.

Moartea reginei Victoria ce-i drept a amânat emisiunea de 10 mil. punți, proiectată din partea guvernului englezesc ca împrumut de război, dar această emisiune totuși va trebui să se facă încă în luna proximă. Rusia și Bulgaria își vor acoperi nevoile prin contragere de împrumut din Paris. Sub astfel de auspicii, cari se mai agravează încă și prin situațiunea neclară din Africa sudică și China, banca Angliei nu poate fi destul de mulțumită cu rezerva urcată deja la 21.497 mil. punți sterlingi, la care nu mai în săptămâna trecută s'a adăos o surescendență de 1.662 mil. punți. Dacă vor urma încă atari înbunătățiri și în săptămânile viitoare, nu este exchisă reducerea etalonului cu $\frac{1}{2}$ procente.

Transporturile de aur din New-York, deși cele mai mari cu destinațiunea pentru Paris, au un efect favorabil asupra Chequ-cursului francez, care notează deja 25.14, fiindcă aceste transporturi de aur în Franția sunt făcute în contul Angliei, din ce rezultă dară că debitul Angliei față de Franția scade. — Târgul monetar al Parisului este abundant, discontul privat notează 2%, iar rezerva de aur a Băncii franceze s'a urcat la suma de 2345.535 milioane franci. În Berlin târgul monetar este de tot facil; discontul pieței stă cu aproape $1\frac{1}{2}$ % sub nivelul etalonului oficial. Reserva Reichsbank-ului conform ultimei publicațiuni cifrează circa 222 mil. marce libere de imposit, și cu toate acestea portofoliul de cambii și Lombardele saidează cu 870 mil. marce mai mult ca în anul expirat. Această împrejurare, precum și urcarea chequ-cursului asupra London, a îndemnat Directoriul Reichsbank-ului, să nu reducă încă discontul, până ce nu va dispune în acest sens banca Angliei. Această dispozițiune a băncii din Berlin, a îndemnat și Banca Austro-ung. de a și menține discontul de $4\frac{1}{2}$ %. În ultimele zile banii au fost mai căutați din cauza apropiatei încheieri lunare; din care motiv s'a urcat și discontul privat cu $\frac{1}{10}$ % la $4\frac{1}{10}$ %. Cererea ceva mai mare însă ușor va fi satisfăcută, fiindcă scadența mare de cupoane din 1 Februarie, va da mijloace mai abundante circulațiunii monetare. ☉

*

Anul financiar român 1899/900. Ministrul de finanțe al României a publicat rezultatele încheierii definitive asupra stării tezaurului public pentru 1899/1900, din cari se vede, că dela espirarea acestui an financiar (31 Martie, 13 Aprile n.) până la 30 Septembrie (13 Octobree), când socotelile s'au încheiat definitiv, s'a făcut o percepțiune ulterioară de lei 25.592.388-94, cheltuinându-se în același timp lei 27.845.063.— Deoarece la 31 Martie st. v. percepțiunile anului 1899/1900 erau de lei 174.436.857-03, iar erogațiunile de lei 207.643.432-12, rezultă cu ziua încheierii socotelilor pentru anul bugetar din întrebare, intrate în cifră totală de lei 200.029.245-97, și eșite de lei 235.488.486-19, adevă un deficit de lei 35.459.240-20. În bugetul făcut încă sub ministrul ultim al D. D. Sturdza, venitele erau fixate cu lei 228.805.000.— De facto însă toate intratele anului ajunseseră numai suma de lei 193.903.537-08, astfel că a fost necesitate de un adaus extraordinar din excedentele anilor de mai înainte pentru a se aduce venitele anului 1899/1900 la cifra totală de lei 200.029.245-97. Ce privesc percepțiunile bugetare, acestea au rămas cu lei 44.203.085-75

inapoi intrării anului financiar precedent 1898/99. Este însă de considerat aci, că urmările recoltei rele din 1899, și crisa comercială înăsprită prin aceea, s'au simțit mai greu abia tirziu în vara anului numit și prin urmare minusul constatat în venitele pro 1899—1900 de mai mult de 44·2 milioane, se repartizează în cea mai mare parte asupra contului jumătății a doua a acestui an. Mai ales a eșit la iveală slăbirea forței productive a țerii la dările indirecte, cari au rămas cu 24.362,543— lei inapoi anului precedent. La vămuri singur s'au încassat cu 13.370,933— și la taxa spirtuoaselor cu 9.168,955— lei mai puțin decât în 1898—99. Minusul în venitele căilor ferate rezultat din regresul în comunicația exportului și a importului, a fost de lei 9.900,488—, minusul la ministeriul de domenii de lei 1.011,885—, al regiei monopolurilor de lei 3.731,855—, la ministeriul de interne lei 882.020—, la dările directe lei 771.212— ș. a. m. d. Numai un singur resort, și anume acela al ministeriului de justiție, arată față de anul precedent un mic plus de lei 107,662—. Dar acesta se derivă, durere, din venitele (taxate la lei 108,418—) după quotele de falimente. Este deci mai mult o dovadă pentru referințele triste economice, prin cari România a trebuit să treacă în ultimul an financiar. — Ceeace privește erogațiunile, acestea au fost aduse în echilibru cu venitele de lei 228.805,000—, preliminate în buget. Dar cu toate acestea, în urma unor preliminări prea mici, au fost necesare în toate resorturile credite de întregire, și prin acestea, precum și prin alte credite de necesitate, cheltuelile s'au urcat la lei 239.727,911·09. Deoarece însă din această sumă lei 4.239.424·90 nu s'a folosit, cheltuelile efective s'au redus la suma deja amintită mai sus de lei 235.488,486·19. Sunt însă în toate resorturile, cu excepția celui de domenii, erogațiunile anului 1899—1900 mai mari decât ale anului precedent; așa anume la datoria publică, pentru care, mai ales în urma împrumutului ultim de 175 milioane bonuri de tezaur, cursurile urcate ale deviselor au reclamat lei 4.795,578— mai mult decât în anul premergător.

COMERCIU.

Comerțul extern al Ungariei. Din publicațiunile bioulului statistic central asupra comerțului ungar cu străinătatea în anul 1899 estragem următoarele date: Pe cele mai multe terene se arată stagnare, precum: o mare decadentă a spiritului de întreprindere, o decrescere a prețului produselor agronomice și tot odată o urcare mare a prețului articolelor industriale. Față de aceste triste apariții singur numai rezultatele multumitoare ale recoltei formează un contrapunct favorabil. Anume cantitatea exportului din anul precedent a fost de 56·28 milioane măși metrice în valoare de 1200·5 milioane coroane. Față de acestea importul a fost de 33·01 milioane măși metrice în valoare de 1198·76 milioane coroane. Astfel valoarea exportului a întrecut importul cu 1·74 milioane coroane.

Bilanțul nostru de mărfuri, care dela anul 1895 era pasiv, a devenit prin urmare iarăși activ. Făcând o comparațiune cu rezultatele anului 1898, importul nostru din anul 1899 a fost cu circa 4 milioane măși metrice mai mic, care rezultat se poate atribui aproape exclusiv importului mai mic de cereale, cărbuni și lemne. Cu toate că diferența aceasta este considerabilă, observăm totuși, că valoarea importului nu numai că nu s'a redus, ci din contră arată o creștere de 4½

milioane coroane. Aceasta este a se atribui în special urcării prețurilor pentru mărfurile textile importate.

Exportul în anul 1899 a fost de 56·28 milioane măși metrice, adică cu 6·82 milioane măși metrice mai mare de cât în anul premergător, deci în mod corespunzător și valoarea s'a urcat cu circa 97 milioane coroane. Acestei însemnate urcări a valorii exportului este a se mulțumi, că bilanțul nostru comercial și în anul precedent a fost activ, desși plusul a fost abia de două milioane coroane. Dacă însă se va lua în considerare, că acest plus urmează după un an, în care valoarea importului a întrecut valoarea exportului cu mai mult de 90 milioane, rezultă că bilanțul comercial în comparație cu anul 1898 s'a ameliorat cu 92 milioane coroane. Intre articolele noastre de export găsim în prima linie *făina* cu o valoare de 146·97 milioane coroane; această valoare rămâne cu 19 milioane coroane inapoi anului 1898, deși cantitatea exportată s'a înmulțit cu 800.000 măși metrice. Causa este că prețurile de făină în 1898 au fost mult mai slabe, căci prețul de mijloc în 1899 a fost numai de 25 coroane 92 bani față de 34 coroane 12 bani din anul 1898. Mai favorabil a fost exportul de *boi*, căci în aproape aceleași condițiuni de preț s'a exportat cu 28,696 vite mai mult. Și la *grâu* exportul a crescut mult, deși cu mult mai tare în cantitate, de cât în valoare. La *rimători* asemenea a rezultat o creștere a exportului, însă cifrele strălucite de mai înainte nici pe departe n'au putut fi atinse.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Banca națională a României. Din situațiunea sumară a Băncii naționale, întocmită la 23 Decembre 1900 aflăm, că rezerva Băncii naționale prezintă un spor de 3.736,261 lei în total. Reserva metalică de aur este în creștere cu lei 4.800.000, iar argintul de 2 milioane aproape, numai tratele sunt în scădere cu 3.067,808 lei. Portofoliul arată o scădere de aproape șase milioane, iar avansurile o scădere de 5 și jumătate milioane aproape. Biletele de circulațiune în urma mării rezervei sunt și ele în creștere dela 110 la 127 milioane.

Conform art. 87, 88 și 89 din statute, *adunarea generală ordinară a acționarilor Băncii* va avé loc Duminecă, 18 Februarie 1901. Adunarea generală se va ține în localul Băncii naționale, strada Lipscani, la oarele 2 după amiază. Ordinea de ți cuprinde: 1. Aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembre 1900. 3. Descărcarea consiliului de administrațiune de gestiunea sa. 3. Distribuerea beneficiilor rezultate conform bilanțului. 4. Alegerea unui director în locul dlui Th. Ștefănescu, și a unui censor în locul dlui C. Nacu, ale căror mandate expiră la 31 Decembre 1901. Banca națională amintesc acționarilor sei că la 8 Ianuarie viitor expiră termenul de depunere de acțiuni pentru adunarea generală extra-ordinară de la 18 Februarie 1901. Țilele de 6 și 7 Ianuarie fiind serbători, oficiile Băncii sunt închise, ultima ți pentru depunere va fi cea de 8 Ianuarie, până la 4 oare după amiază.

*

„*Economul*“, *inst. de cred. și econ., soc. acț., în Cluj* își va ține adunarea gen. XV la 8 Febr. n., o. 10 a. m. Bilanțul încheiă cu un profit net de K 30059— (față cu K 22,648— din anul 1899). Fondurile de rezervă, etc. s'au urcat dela K 126,058— la K 137,868·95, depozitele dela K 886,000— la K

947,000.—, iar reescomptul s'a redus dela K 186,000.— la K 136,000.—. Asemenea găsim o reducere de circa K 67,000.— la impr. pe obligațiuni, egalată însă aproape întreagă prin creșterea escontului cu preste K 63,000.—. Această scădere de altminteralea neînsemnată a activelor n'o găsim explicată în raportul direcțiunii, credem însă că este a se atribui rezervei ce și-a impus-o aceasta la votarea creditelor în vederea situațiunii economice generale atât de puțin multămitoare. Tot prin acest motiv ne explicăm și reducerea reescontului (care aproape întrecea capitalul social) cu K 50,000.—, un pas ce merită deplină aprobare. Efectele proprii sunt înscrise în bilanț cu K 7090.—, și sperăm că vor fi urcate în mod treptat la o cifră corespunzătoare stării depositelor de aproape 1 milion K. Cu privire la distribuirea profitului direcțiunea propune o dividendă de 8 K (= 8% după val. nom. a acțiilor), cuota frumoasă de 32%, ale profitului fondurilor de rezervă, etc., 32% ca tantiemă, și 4% pentru scopuri filantropice, — o propunere care arată năzuința direcțiunii de a consolida institutul ce conduce.

*

„*Grănițerul*“, *inst. de cred. și econ., soc. acț., în Dobra* își va ține adunarea gen. II la 9 Febr. n., o. 10 a. m., care între altele va avea să modifice și statutele (§ 18). Raportul direcțiunii constată un progres în toate ramurile de operațiune. Profitul net s'a urcat dela K 3713·19 la K 8318·03, depozitele dela K 21,765·98 la K 63,634·11, fondul de rezervă dela K 837.— la K 1380·08. Dintre active remarcăm urcarea escontului dela K 80,978·20 la K 165,455.—. Efecte încă nu are institutul. Pentru distribuirea profitului direcțiunea propune o divid. de 7% = K 420.—, fondurilor de rezervă K 2300.—, tantieme de K 1460.— și pentru scopuri filantropice K 250.—. Din raportul direcțiunii mai aflăm, că salariile s'au statorit în suma de K 600.— pentru director, K 480.— pentru casar și K 2400.— anul pentru contabil. Ca un moment interesant mai amintim, că aproape $\frac{1}{2}$ a acțiunilor acestui institut sunt plasate în comitetul Caraș-Severin.

*

„*Lucaferul*“, *inst. de econ. și cred., soc. acț., în Verșeț* a convocat adunarea gen. VI pe 16 Febr. n. o. 10 a. m. când între altele se va alege un membru în direcțiune. Bilanțul încheiă cu un profit net (afară de cel transpus din an 1899) în suma de K 19,919·38, care față cu anul trecut represintă o creștere de preste K 10,000.—, cu atât mai surprinzătoare după-ce aproape toți ramii de operațiune arată o sensibilă reducere. Ca schimbări mai esențiale remarcăm din bilanț creșterea efectelor la K 13,900.— (circa 4% ale depozitelor de K 356,388·76), a fondului de rezervă la K 24,011·32, și reducerea reescontului cu K 18,000.— la K 118,491.—. Escontul s'a redus cu circa K 35,000.— iar împrumuturile ipotecare au crescut cu aproape K 20,000.—. Preste tot activele s'au redus cu circa K 28,000.—, din ce se vede că acest institut, probabil în urma situațiunii financiare încordate și-a impus o mare rezervă. Bătătoare la ochi este în fine împrejurarea, că interesele anticipate figurează cu suma de K 1755.— (față cu K 4124.— din anul trecut). Raportul direcțiunii, ce încă nu-l cunoaștem, probabil va da explicațiunea schimbărilor esențiale ce se manifestă de astă dată în bilanțul institutului.

*

„*Mercur*“, *soc. acț. de împrumut și păstrare în Năseud*, (un institut nou, care pân' acum ni-a denegat informațiunile cerute în repetite rânduri despre înce-

puturile sale), a convocat I adunare generală pe 17 Febr. n. o. 2 p. m. La ordinea zilei găsim între altele: modificarea statutelor, aprobarea statutului fond. de pensiuine, alegerea comitetului de supraveghiare și a unui membru în direcțiune. Din capitalul social de K 100,000.— sunt vărsate pân' acum K 60,000.—, dar cu toate acestea institutul are deja un reescont de K 35,677.— și un credit de cont-curent de K 20,000.—, adică aproape cât face averea proprie. Cam mult pentru început! Depozitele fac suma respectabilă de K 121,967.—, iar dintre active remarcăm: escont K 217,400·54, impr. ipotecare K 20,861·50, impr. personale K 4640·92. De crearea unui stoc de efecte direcțiunea încă nu s'a îngrijit. Bilanțul încheiă cu un profit net de K 12,858.—, un rezultat surprinzător după timp atât de scurt și cu capital atât de mic. În fruntea institutului stă un *neroman*, și și între membrii direcțiunii asemenea găsim mai multe nume străine. Sperăm că cel puțin în viitor direcțiunea va fi mai accesibilă pentru publicitate.

*

„*Nera*“, *cassă de păstrare, soc. acț., în Bozovici* își va ține adunarea generală III la 16 Febr. a. c. o. 8 a. m., cu care ocaziune se va alege direcțiunea și un membru în comit. de supraveghiare. Bilanțul se încheiă cu un profit net de K 11,004·79 (față cu K 10,130·28 din anul trecut). Celelalte conturi arată aproape aceleași cifre ca cele din bilanțul pro 1899. Reescomptul în comparație cu capitalul de acțiuni (K 90,000.—) și cu depozitele (K 52,106·98) este foarte mare (K 115,006.—). Efectele abia trec preste 1% al depozitelor. În total activele au crescut cu circa K 28,000.—. Fondul de rezervă se urcă la K 10,420.—.

*

„*Riureana*“, *inst. de cred. și econ., soc. acț., în C. Mănăștur*, și-a convocat adunarea gen. II pe 19 Febr. n., la oarele 10 a. m., când între altele se va desbata un regulament de serviciu și pensiuine, precum și „eventuale propuneri din partea direcțiunii“. (Observăm și aici, că o ordine de zi atât de vagă nu este în consonanță cu dispozițiile legii comerciale.) Bilanțul se încheiă cu un profit de K 10,484·19 (față cu an. 1899 un plus de preste K 7000.—). Depozitele s'au redus dela K 46,061·59 la K 40,990·63 (probabil în urma achitării ratelor pentru capitalul de acțiuni, al cărui rest nevărsat s'a redus dela K 36,472·94 la K 7681·76.) Reescomptul s'a urcat cu circa K 9000.— la K 37,960.—. Fondul de rezervă e aproape de K 1000.—. Efecte lipsesc.

*

„*Sentinela*“, *inst. de econ. și cred., soc. acț., în Satul nou*, al cărei bilanț l'am publicat și aprețiat în Nrii premergători, și-a convocat adunarea gen. V pe 13 Febr. n. o. 10 a. m., cu care ocaziune se va prezenta un proiect pentru modificarea statutelor și se vor alege 2 membri în direcțiune și 1 membru în com. de supraveghiare. Acțiunile trebuiesc depuse cel puțin cu o zi înaintea adunării.

*

Adunări generale au convocat următoarele bănci românești pe zilele de

8 Februarie: „*Economul*“ în Cluj, la oarele 10 a. m.

9 Februarie: „*Grănițerul*“ în Dobra, la oarele 10 a. m.

10 Februarie: „*Nădlăcana*“ în Nădlac, la oarele 2 p. m.

„*Bocșana*“ în Bocșa-montană, la oarele 3 p. m.

„*Steaua*“ în Petrovoselo, la oarele 3 p. m.

13 Februarie: „*Sentinela*“ în Satul-nou, la oarele 10 a. m.

16 Februarie: „Nera“ în Bozovici, la oarele 10 a. m.

„Luceafărul“ în Vârșeț la oarele 10 a. m.

24 Februarie: „Cordiana“ în Fofeldea, la oarele 1 p. m.

3 Martie: „Corvineana“ în Hunedoara la oarele 2 p. m.

9 Martie: „Speranța“ în B.-Prund, la oarele 3 p. m.

DIN REUNIUNI.

Apel. Fiind-că în protopresbiteratul gr. or. al Deesului lipsesc reuniunile de interes public și fiindcă conferența preotească din acel tract a delegat în timpul din urmă o comisiune care să studieze chestia înființării de reuniuni. Dl *Gavriil Hango*, preot ort. la penitențiarul reg. ung. regn. din Gherla, membru în numita comisiune, adresează Dlor preoți și învățători români rugarea: să binevoiască a-i trimite câte un exemplar respective copie de pe statutele diferitelor reuniuni ce le-au înființat în parochiile și comunele lor și anume: statute de reuniuni de femei pentru înfrumusețarea bisericeii, pentru ajutorarea școlărilor săraci, pentru susținerea vre-unei școale de fete; statute pentru reuniuni de cântări și coruri vocale de țărani; pentru reuniuni de înmormântare și de ajutorare reciprocă în cas de nenorociri; p. r. de temperență, pentru administrarea fondurilor de bucate și pentru pomenirea repositărilor, etc., etc.

CRONICĂ.

† **Petru Nastase**, membru în direcțiunea „Cordianeii“ din Foventea (Fofeldea) a încetat din viață la 8/21 Ianuarie a. c. în etate de 52 ani.

Direcțiunea.

Grânarul din Doștat. În această comună este un grânar înființat de doi ani. Membrii ai grânarului sunt 174. La finea anului 1900 grânarul cuprindea 865 ferdele cucuruz. Din grânar se imprumută serăcimea în timpul primăverii. Bucatele li-se dau pe lângă prețul, cu care ele se vând primăvara în orașele cele mai de aproape, și care trebuie să-l răspundă toamna. Aceasta este, fără îndoială, o dispoziție și justă și foarte bună din multe puncte de vedere. — În adunarea generală din 19 Ian. a. c. s'a adus concludul: ca în locul crucerului, ce se împărțea fiecărei persoane ce era prezentă la înmormântare, familia mortului să plătească în favorul grânarului de mort în vârstă peste 10 ani 2 cor., pentru cei sub 10 ani 1 cor. Nu putem decât să recomandăm cu căldură înființarea grânarelor și dispoziții ca și aceea a rescumpărării crucerului în favorul acelora.

Recensemântul industriei și al meseriilor în Belgia s'a făcut la 31 Octombrie 1896 și rezultatul aceluia a început a se publica numai acum decurînd. Se constată că numărul fabricilor și atelierelor e de 242.000; numărul lucrătorilor de 700.000. Femei, cari lucrau afară din casă în fabrici și ateliere, erau 115.891. Industria de casă regresează. În 1896 erau 100.000 de țesători de pânză, cari lucrau acasă; astăzi însă nu se mai gătesce pânză acasă. Industria de casă se exercita în 1896 de 41,689 bărbați și de 77,058 femei.

INVEȚĂMÎNT.

Școală de fete pentru economia casei. Ministrul ung. de agricultură proiectează înființarea unei școale de fete pentru economia casei, împreună cu un institut provădit cu pământ propriu, cu internat și toate superedificatele necesare. Spesele pentru susținerea școalei au fost prevădute deja în preliminar. Școala va avea mai pe sus de toate direcție practică, de aceea elevelor ce-i vor aparține, li se va da calificăție practică în economia grădinăritului, lăptăritului, cultura galițelor, stupărit și industria de casă. Școala este destinată pentru fetele din clasa de jos și mijlocie a populațiunei.

Institut de grădinărire. Reuniunea de pomărit din Baja s'a adresat ministrului de agricultură cu rugarea, să iee dispozițiunile necesare ca pe viitor și femeilor să li se deie instrucție în economie și grădinărit. Spre acest scop numita reuniune intenționează a înființa un institut pentru calificarea de grădinărire, și cere sprijinul moral și material al ministrului. Cu asemenea rugare s'a adresat numita reuniune și ministrului de instrucțiune. — O idee foarte bună, care ar fi bine să aibă răsădit și la noi.

Bibliotecă economică. Ministrul de agricultură, I. Darányi, a înființat bibliotecă economică în 750 comune. Aceste bibliotecă au fost până acum administrate gratuit din partea învățătorilor comunali. Ministrul a hotărît în timpul din urmă, să remunereze pe învățătorii cari se vor distinge prin o manipulațiune conștiințioasă a bibliotecilor și cari vor desvolta mai mult zel pentruca cărțile să fie cetite din partea poporului. Premile sunt: 1 de 200 K, 2 de câte 100, și 30 de câte 50 K; iar la distribuirea de pomișori, viță de vie, coșnițe de stupi, recuisite de stupărit, galițe de prăsilă, cărți de specialitate, etc. în locul prim va avea în vedere rugările învățătorilor, cari manipulează bibliotecile economice. — Încât pentru înmulțirea și manipularea bibliotecilor noastre populare am pute și noi învăța ceva din numita dispozițiune a ministrului.

Școalele industriale săsesci în anul școl. 1899/900 au funcționat în număr de 9, anume în Agnita cu 136 elevi, Bistrița cu 166, Brașov cu 556, Cohalm cu 98, Mediaș cu 175, Orăștie cu 106, Sebeș cu 146, Sibiu cu 604 și Sighișoara cu 183, în total 2210 elevi. Din aceștia 1431 au fost Germani, 538 Români și 228 Maghiari. După religiiune: 1275 ev. aug., 432 gr. or., 112 gr. cat. 249 rom. cat., 104 ev. ref., 28 mosaici și 10 unitari. Toate aceste școale au fost susținute din fondul universității săsesci. Limba de propunere a fost l. germană.

Posta Redacțiunii.

Inst. L. în L. Vi-am răspuns la întrebările DV. prin scrisoare specială.

Inst. B. în B. Vom aranja afacerea conform dorinței DV. Informațiunile cerute le vom comunica după consultarea președintelui.

I. B. (postafiók 27) în L. Informațiunile cerute le puteți afla acolo la institutul L., la care am scris în această afacere.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 30 Ianuarie 1901.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Bancnotă). C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Cassă de păstrare. Cr. = Credit. d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprimut. L. = Los. Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. sc. = scutit de impozite. Ser. = Serisuri. St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

Buda-Pesta	Do-bancă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	Viena vinde	Buda-Pesta	Do-bancă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	Viena vinde
	%	I. Efecte publice.				%	III. Losuri.		
98 65	4-2	Renta comună austr. ung. BB.	Mai, Nov. Febr., Aug.	98-55	169-50	—	L. de St. ung. de fl. 100 = C. 200		169-25
137-75	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 = C. 1000	Ian., Iul. Apr., Oct.	98-45	169-50	—	dto de fl. 50 = C. 100		169-25
184—	3-2	L. de St. din 1854 à fl. 250 = C. 525	Aprilie	141—	141—	4	L. „Tisa“	Apr., Oct.	141—
137-75	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 = C. 1000	Mai, Nov.	137-80	13-75	—	L. Basilica din Budapesta		14-90
169-50	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 = C. 200	dto	169-25	391—	—	L. Credit austr. de fl. 100 = C. 200		389-25
200—	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 = 200 C.	Apr., Oct.	199—	—	—	L. Clary de fl. 40 = C. 80		143—
117-75	4	Renta austr. (aur) sc.	Apr., Oct.	117-70	—	3	L. pentru navig. dunăr. de fl. 100	Ian., Iul.	385—
98-75	4	dto. dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	98-55	—	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	dto	214—
117-75	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	117-35	—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. din 1880*)	Ian., Iul.	242-25
93-05	4	dto. dto. (coroane) sc.	Iun., Dec.	93-20	—	—	L. de ale inst. de Cr. fonc. austr. din 1889*)	Febr., Aug.	—
101—	4 1/2	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889	Ian., Iul.	101-50	—	4 1/2	L. „Triest“ de fl. 100	Iun., Dec.	450—
121—	4 1/2	dto. (aur)	Febr., Aug.	121-50	—	4 1/2	„ „ de fl. 50	Ian., Iul.	170—
99-60	4 1/2	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	99-50	—	3	Ser. fonc. e. pr. B. hip. ung. d. fl. 100	Iun., Dec.	234-75
100—	4 1/2	dto. croato-slav. sc.	dto	—	—	3	dto	Mai, Nov.	—
94-50	4 0/0	Bonuri rurale dto. sc.	dto	93-75	395—	—	L. com. Viena d. a. 1874 de fl. 100		—
93—	4 0/0	dto ung. sc.	dto	92-60	—	—	L. Innsbruck de fl. 20		77—
		II. Scrisuri fonciare.					L. Krakau de fl. 20		67-50
102.—	5 0/0	„Albina“ Sibiiu . . C. și B. B.	Ian., Iul. Apr., Oct.	—	150—	—	L. „Buda“ de fl. 40		152—
99-25	4 0/0	Banca austro-ungară	dto	99-25	147—	—	L. „Pálffy“ dto		146—
—	4	Instit. de Cred. fonc. austr. (Oestr. B.-Cr. A.)*	dto	—	—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10		63—
—	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	Ian., Iul.	95—	—	—	L. Crucea roșie austr. de fl. 10		48-75
98-50	4 1/2	B. com. B.-Pesta B. B.	Febr., Aug.	98-25	50—	—	dto ung. de fl. 5		23-80
93-25	4	dto dto C.	dto	—	—	—	L. „Salm“ de fl. 40		181—
103.—	4 1/2	dto dto (Obl. c. p. 10 0/0) B. B.	Apr., Oct.	103—	—	—	L. Salzburg de fl. 20		72—
94—	4	dto dto (5 0/0) C.	dto	94—	—	—	L. St. Genois de fl. 40		203—
99-50	4 1/2	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV C.	Mart., Sept.	99-50	11-41	—	L. Stanislau de fl. 20		158—
99-25	4 1/2	Inst. de Cred. fonc. Sibiiu em. VI C.	dto	—	19-20	—	IV. Valute.		
98-50	4 1/2	C. de păstr. a capit. Bpesta . B. B.	Mai, Nov.	—	23-62	—	Galbini c. r. monetă		11-36
92-50	4 1/2	C. de p. regn. ung. centr. Bpesta B. B.	Febr., Aug.	—	117-95	—	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. v. a.)		19-17
	4	Instit. de Cred. fonciar ung. . B. B.	Mart., Sept.	100—	96—	—	20 Marce aur.		23-61
					117-95	—	Bancnote germâne (100 Marce)		117-75
					96—	—	„ franceze (100 franci)		—
					2-55	—	Ruble hârtie (100 Ro.)		254-50
					—	—	Sovereignes		—

Etalonul băncii austro-ung.: La cambii 4 1/2 0/0, Lombard pe rente și scrisuri fonciare de ale băncii 5 0/0, pe alte efecte 5 1/2 0/0.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 30 Ianuarie 1901.

Grâu de Bănat	prima per 50 kg. vinde	7-75
„ „ Tisa	„ „ „ „ „	7-97
„ „ Pesta	„ „ „ „ „	7-75
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „ „	7-85
„ „ Bacica	„ „ „ „ „	7-80
Secară	„ „ 100	7-10
Orz	„ „ „ „ „	6-10
Ovės	„ „ „ „ „	6-25
Porumb	„ „ „ „ „	5-10
Rapiță	„ „ „ „ „	—
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „ „	56-50
Slănină (clisă)	„ „ „ „ „	46—

Bursa de București.

Renta amort. 1881 de 5 0/0	vinde Lei	90-50
„ „ internă 4 0/0	„ „	75-50
„ „ externă 4 0/0	„ „	76—
„ „ 1898	„ „	77—
Fonciare rurale 5 0/0	„ „	91-50
„ „ 4 0/0	„ „	75—
Scris. fonc. urb. București 5 0/0	„ „	79—
„ „ Iași	„ „	74—

Calendarul săptămânii.

(3—9 Febr., st. nou).

Dum.	3 Blasiu	21 C.P. Maxim, Octavia
Luni	4 Veronica	22 S. Apost. Timoteiu
Marti	5 Agata	23 S. Muc. Clement
Merc.	6 Dorotea	24 Cuv. Xenia
Joi	7 Romuald	25 † P. Gregoriu Teol.
Vineri	8 Ioan mil.	26 Cuv. Xenofont
Sâmb.	9 Apolonia	27 † P. Ioan gură de aur

Târgurile (Bălciurile).

(4—8 Februarie st. nou).

Februarie. 4. Covasna. Segedin (2 zile înainte târg de rimători). Teiuș⁸ (până în 7-lea). 5. Buteni. Cetatea de baltă.⁸ Papolt. 6. Huedin.¹ Reghinul săsesc (29—31 Ianuarie târg de cai, 1—5 târg de vite cornute). 7. Alțina.² Bachnea.³ 8. Cehul din Sălăgiu.¹ Chichinda mare (până în 11-lea). Sereda-Murășului (până în 11-lea).

⁰ = în aceeași zi și târg de vite, ¹ = 1 zi, înainte târg de vite
² = 2 zile înainte târg de vite, etc.

„DETUNATA“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Bucium.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Detunata“, societate pe acții, sunt invitați la

a VI-a adunare generală ordinară

ce se va ține **Joi, în 14 Februarie st. n. a. c.** la 10 oare a. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Alegerea comisiunii de 3 pentru constatarea acțiilor și a plenipotențelor, intrate pe baza §-lui 19 din statute.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre operațiunile și rezultatul de gestiune al anului 1900 și darea absoluturului.
3. Decisiune asupra împărțirii profitului curat.
4. Fizarea marcei de prezență pro 1901.
5. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.
6. Eventuale propuneri.

Doritorii de a participa în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și plenipotențiile la cassa institutului nostru sau la „Auraria“ în Abrud cel mult până în 13 Februar a. c. la 10 oare a. m. Bucium, în 29 Ianuarie 1901.

Direcțiunea.

ACTIVE.	(Coroane)	Contul Bilanțului cu 31 Decembre 1900.	(Coroane)	PASIVE.	
Cassa		5,600·62		Capital social	60,000·—
Escompt		319,783·82		Depuneri	226,247·17
Imprumuturi hipotecare		39,253·54		Reescompt	50,162·—
Efecte proprii		1,946·—		Fond de rezervă	21,069·82
Credite pe obligațiuni		399·—		Fond de amort. a perderilor	1,522·50
Credite pe efecte		920·—		Fond de pensiuine	1,050·—
Realități		1,717·66		Interese transitoare pe 1901	70·48
Mobiliar	1098·44			Dividendă neridicată	206·—
amortisare de 10%	109·84	988·60		Pro diversi	192·26
Diversi debitori		345·65		Profit net	10,434·66
		370,954·89			370,954·89

EȘITE.	(Coroane)	Contul Profit și Perderi.	(Coroane)	INTRATE.	
Interese:				Interese:	
pentru depuneri spre fructif.	13,258·73			dela cambii escomptate	29,500·23
pentru fondul de rezervă	1,003·32			dela imprumuturi hipotecare	3,517·73
pentru fondul de amortis. a	72·50			dela credite pe obligațiuni	36·36
perderilor	50·—			Competință de scris	2,943·62
pentru fondul de pensiuine	2,353·91			Provocări	885·92
pentru reescompt				Provisiuni	554·10
Spese:					
Salare, diurne, porto, diverse	5,377·51				
Marce de prezență, binefa-	1,367·78				
ceri, diverse					
Contribuțiune:					
dare directă și comunală	2,751·03				
dare după interese de depun.	658·68				
Amortisare din mobiliar	109·84	27,003·30			
Profit net		10,434·66			
		37,437·96			37,437·96

Bucium, la 31 Decembre 1900.

Ariton M. Popa
director executiv.

M. Daniel
cassariu.

S. Dandea
comptabil.

I. Anca
comptabil.

Membrii direcțiunii:

Nicolau Baieșian
president.

Ioan G. Macaveiu

Dr. Stefan Banfi

Alexandru Macaveiu

Ioan Macaveiu

Ioan Jurca

Ioan Corchiș.

Subsemnatul comitet am esaminat incheierea cu 31 Decembre 1900 și am aflat-o de esactă și în conformitate cu registrele purtate în bună regulă.

Bucium, la 30 Ianuarie 1901.

Silviu Lazar.

P. Șiucluțiu.

Pamfilu Băieșan.